

Esperanto Panorama

Tweemaandelijks tijdschrift - 20ste jaargang, nr.117 (3) - mei-juni 1989
ISSN 0772-540 X Afgiftekantoor: ANTWERPEN X

TAAL EN TOEKOMST : EUROPA 1992

De nieuwe, ééngemaakte, Europese markt, waarin grenzen wegvallen en obstakels verdwijnen, het Europa van 1992, wekt bij heel wat mensen grote verwachtingen en doet anderen bijna constant leven in een euforisch rose toekomstroes. Zij die er geen deel van zullen uitmaken, zien het met lede ogen en met angst in het hart tegemoet. Dat nieuwe Europa zal de rest van de wereld verstikken, lijkt wel hun gedachtengang. Wanneer je alles evenwel eens rustig overschouwt, kom je al vlug tot de vaststelling dat het allemaal zo'n vaart wel niet zal lopen, en dat er nog heel wat zure regen zal vallen, voor het echt zover is. Er rijzen immers tal van problemen. Slechts één daarvan – maar het ligt ons nauw aan het hart – is het taalprobleem. Iedereen is er zich wel van bewust dat ook dat probleem een oplossing vraagt, maar in welke richting die oplossing te zoeken is, daarover heeft iedereen zowat zijn eigen mening.

Maar is er wel een probleem? Wij voelen het aan, maar is het ook echt te bewijzen? Wat werp je tegen, wanneer iemand botweg beweert dat men overal wel Engels spreekt, dat je met die internationale taal overal terecht kunt, dat er dus echt geen reden is voor paniek? Nu, misschien niet zo heel veel, alleen kan je proberen te illustreren dat het toch niet altijd zo vlot loopt.

In zijn decembernummer van 1987 publiceerde *Belgian Business Magazine* de resultaten van een enquête over telefonische contacten met grote bedrijven i.c. bedrijven met meer dan 200 werknemers. Van deze bedrijven werd verondersteld dat zij beschikten over een telefooncentrale. De opzet van de enquête was na te gaan hoe een telefonische oproep in zo'n bedrijf wordt afgehandeld. Men ging er immers van uit dat dat een beeld geeft van de aard van het bedrijf, m.a.w. dat via zijn telefooncentrale een bedrijf a.h.w. een visitekaartje van zichzelf presenteert.

Voor de enquête werden drie verschillende scenario's uitgewerkt: 1. een telefoongesprek waarin wordt gevraagd naar een persoon, wiens naam men vergeten is; 2. een gesprek waarin men bepaalde financiële informatie over het bedrijf vraagt; 3. een gesprek waarin in een vreemde taal (i.c. het Spaans) naar een bepaald persoon werd gevraagd. Het zijn de resultaten van het laatste scenario die ons interesseren.

Wat bleek? In 4 % van de gevallen kon de telefoniste direct in het Spaans antwoorden – de veronderstelling dat je naar een bedrijf

vervolg op p. 3

Esperanto-Panorama

Tweemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond, v.z.w.

Redactie en administratie België
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.
☎ (03) 234.34.00.

Administratie Nederland
Esperanto-Centrum Nederland, Riouwstraat 172, 2585 HW Den Haag.

Abonnementen
Gewoon abonnement: 400 fr. in België, 22 *f* in Nederland.
Vijfjarig abonnement: 1 600 fr. in België, 88 *f* in Nederland.
Levenslang abonnement: 10 000 fr. in België, 550 *f* in Nederland.

Advertenties
Inlassingen zijn mogelijk op formaat 1/1, 1/2 en 1/3, voor gedetailleerde prijs dient men het Esperantocentrum te Antwerpen te raadplegen.
Kleine advertenties op kolombreedte, zonder kader 15 fr. (voor België + 19% BTW) of 0,90 gld. per woord.

Rekeningen
Voor België: 402-5510531-55 t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen.
Voor Nederland: postgiro rek.: 3583975 t.n.v. Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag.

Redacteurs:
Paul Peeraerts en Guido van Damme.

Verantwoordelijke uitgever:
Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Esperanto-Panorama verschijnt de 1ste van iedere oneven maand.

Bijvoegsels bij Esperanto-Panorama worden slechts toegestaan als ze keurig gedrukt zijn en in onberispelijk Nederlands of Esperanto opgesteld. De kosten veroorzaakt door het bijvoegen van het drukwerk, worden gefactureerd.

Teksten voor publicatie moeten op het redactie-adres toekomen uiterlijk de 1ste van de even maand.
De redactie heeft het recht ingezonden teksten, advertenties of bijvoegsels te weigeren. In geval van discussie beslist het Bestuur van de Vlaamse Esperantobond.

Overname van artikels is vrij, op voorwaarde dat een presentexemplaar aan de redactie wordt gezonden.

Esperanto Panorama

Editor-taaltje

Er wordt wel eens beweerd dat een mens meer waard wordt, naarmate hij zich gemakkelijker en vlotter in de wereld kan bewegen: „Men is zoveel maal meer mens, naarmate men meer talen kent". Met een grotere talenkennis gaat voor de mens een groter deel van de wereld open en kan hij zich breder en meer open op de wereld oriënteren – en dit niet alleen omdat hij zich bij anderen verstaanbaar kan maken maar ook omdat vaak taalkennis gepaard gaat met kennis van land en cultuur. Voeg daarbij het spreekwoord „onbekend maakt onbemind", en bovenstaande bewering kan niet worden ondergraven.

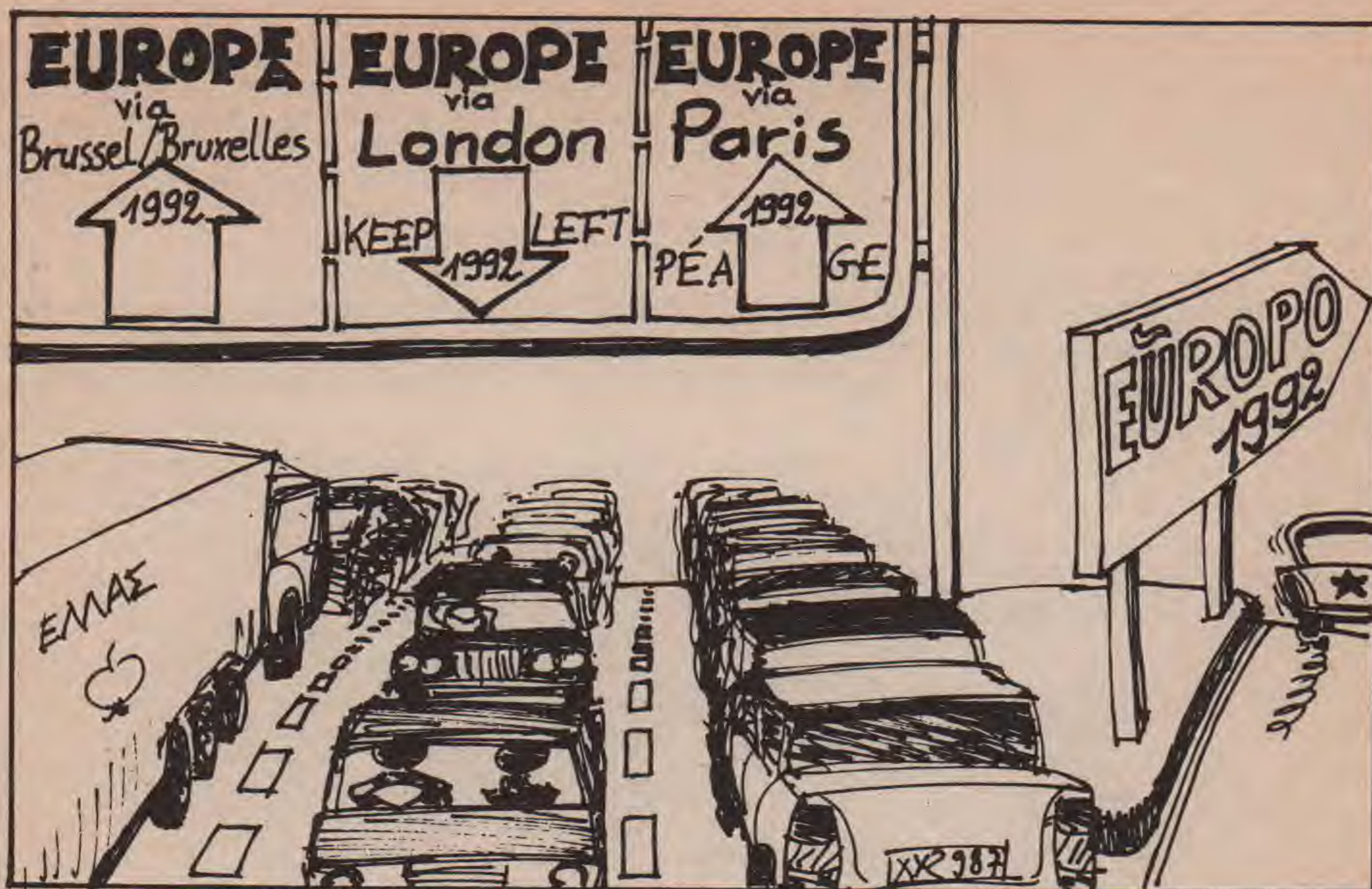
Of toch? Hoe komt het dan dat mensen die slechts één taal spreken – vooral als ze behoren tot de grote taalgebieden (Engels, Frans, Spaans) – zich zo weinig gelegen laten aan de kennis van een andere taal; zich zo taalbewust opstellen dat zij veronderstellen dat iedereen hun taal wel zal verstaan, zelfs wanneer zij zich in den vreemde bevinden? En zij bevinden zich helemaal niet in slecht gezelschap: plachten de Oude Grieken – toch de eerste-steen-leggers van onze cultuur – niet te beweren: alle anderen zijn barbaren, wat zoveel wil zeggen als: wie geen Grieks kent, heeft ook geen cultuur.

Hoe is het trouwens gesteld met de „economische positie" van polyglotten? Om bv. in België aan je trekken te komen op de arbeidsmarkt moet je vaak „perfect" tweetalig zijn, met bij voorkeur een basiskennis van Engels en Duits – maar dat is een minimumvereiste, niet het vertrekpunt van een brilliante taalcarrière. Die „veeltaligheid" wordt meestal niet financieel gecompenseerd, hoewel ze heel vaak grote economische voordelen – in de vorm van tijdswinst – voor een bedrijf kan betekenen.

Ons hoofdartikel illustreert de „grenzeloosheid" van een veeltalig Europa zonder grenzen, en de problemen die daarin kunnen ontstaan. Daarnaast krijg je ook nog een mozaiek van allerlei veeltaalproblemen en het geheel wordt verlucht met enkele aantrekkelijke illustraties.

Overigens werd in heel wat krante- en tijdschriftbrieven het invoeren van het Esperanto als oplossing voor het taalprobleem verdedigd.

gvd

in eender welke taal zou kunnen bellen is echter absurd – Deens, Grieks, Portugees..., de kans dat je vlot in die talen te woord wordt gestaan is erg klein – terwijl 19 % van de telefonistes de oproeper zonder meer doorverbond naar de gevraagde persoon (of diens secretaresse) of naar iemand die Spaans of Engels sprak. 35 % van de telefonistes deed pogingen om een gemeenschappelijke taal te vinden, meestal veronderstelden zij dat Engels daarbij de voor de hand liggende taal was.

Nou, dat is toch een vrij goed resultaat. Hoewel je maar moet afwachten of de persoon aan de andere kant van de lijn Engels kent, terwijl het zonder meer doorverbinden niet echt blijk geeft van hoffelijkheid. En we zijn nog niet aan 100 %. In 38 % van de gevallen onderneemt de telefoniste geen enkele poging om een andere taal te spreken, 11 % verbindt door naar het eerste het beste toestel en 7 % vindt het uiteindelijk de beste oplossing het toestel gewoon dicht te gooien. (Dat het totaal van de percentages boven de 100 ligt is waarschijnlijk te verklaren doordat sommigen eerst het ene, dan het andere probeerden om tenslotte op een derde manier het probleem op te lossen.)

Concreet betekent dit resultaat echter dat in bijna 50 % van de gevallen een buitenlands bedrijf tevergeefs naar België belt, een zwak resultaat voor een land dat grotendeels van de export moet leven, dat officieel drietalig is en dat onlangs nog de zetel van het Europees Parlement voor zich heeft opgeëist. 50 % – in ons onderwijs is dat de uiterste grens voor slagen, maar meestal is 60 % toch een minimumeis.

Dat het er bij onze buren niet beter aan toegaat is geen verontschuldiging en versterkt veeleer ons standpunt dat in ieder geval de taalbarrière in 1992 niet spoorloos zal verdwijnen.

In *De Gooi- en Eemlander* (28 mei 1988) snijdt Hans Hoogenboom het thema aan van de Nederlander als talenwonder. Nederlanders zijn van oudsher handelaars en transporteurs. Overal waar men hen tegenkomt, vallen ze op door hun contactuele vlotheid – hoewel hun taalbeheersing niet altijd foutloos is. Toch stelt de auteur van het artikel ook hier grote tekortkomingen vast. In april (1988) presenteerden 19 Nederlandse bedrijven zich in Lyon – 18 van hen waren op tolken aangewezen. Eén van de bedrijven genoot de interesse van een Frans bedrijf voor eventueel 30 eenheden product. Enkele dagen later telexte het Franse bedrijf en vroeg toezending van één eenheid product. Prompt kreeg hij dertig eenheden geleverd – niemand had de telex juist kunnen lezen.

Rooskleurig is de situatie dus niet echt. Daarenboven loopt het onderwijs vreemde

talen steeds meer en meer terug, omdat leerlingen van overheidswege in de richting van exacte en technische vakken worden geloodst – spitstechnologie voor analfabeten...
Toch zijn er ook positievere geluiden. Tijdens het „Tweede Jeugdparlement" te Fontainebleau, waaraan 165 18-jarigen uit heel Europa deelnamen, pleitten de jongeren voor een intensere talenstudie vanaf jonge leeftijd. Op de Britten na waren allen erg enthousiast. Opvallend was hier ook dat in de diverse commissies – het ging hier immers om een nabootsing van het echte Europese Parlement – vaak de Vlamingen, juist omwille van hun talenkennis, tot voorzitter of secretaris werden gekozen.
En in Lyon kwamen 24 14-jarige Europeërs bijeen. Ze werden uitgekozen op basis van een opstelwedstrijd: „In 1992 zal ik 18 zijn. Wat zal het openen van de grenzen voor mijn generatie betekenen?" Ze werden met veel eerbetoon en statie ontvangen en kregen als opdracht te bepalen wat een toekomstig Europees televisiestation voor de jeugd zou moeten bieden. Hier bleek het talenprobleem evenwel wel parten te spelen, niet alleen tijdens de vergaderingen waar de technische apparatuur het soms liet afweten terwijl sommigen, door hun gebrekkige taalbeheersing, niet op een gelijkwaardig niveau aan de discussie konden deelnemen.

Ook de vraag „welke taal dat toekomstig televisiestation zou moeten gebruiken" bleef onbeantwoord.
Openheid voor vreemde talen en voor het talenprobleem blijkt er bij de jeugd dus toch wel te bestaan. Dat mocht ten overvloede nogmaals blijken uit de belangstelling voor de elfde talenbeurs te Brussel waarop allerlei organisaties en taalscholen taalvakanties en taalstages in zowel binnen- als buitenland presenteerden. Ook heel wat vertegenwoordigers van minderheidstalen hadden er een stand, bij hen was ook het Esperanto vertegenwoordigd.
Conclusie: het probleem blijft, velen die er mee te maken hebben zijn er zich grondig van bewust en de oplossing ligt niet voor de hand. Alleen de verantwoordelijken, zij die de beslissingen moeten treffen en die het probleem uit Europa zouden moeten helpen, doen of hun neus bloedt en wachten gewoon af tot... Ja, tot wanneer?

Taalproblematiek

Niet alleen België kent zijn taalproblemen. Ook Canada, bijvoorbeeld, is niet gespeend van allerlei confrontaties, en dan nog wel tussen twee taalzwaargewichten, het Frans en het Engels. Verder is er de Sovjet-Unie, die dank zij (!) zijn *glasnost* ook in zijn taalkeuken laat kijken. Hier volgt een bloemlezing van kranteknipsels over taalperikelen...

Ministers Quebec weg om taalruzie
Drie Engelstalige ministers in de Canadese provincie Quebec hebben hun ontslag ingediend uit onvrede met een beslissing van de premier van de provincie om alleen het Frans toe te laten in teksten op reclameborden op de openbare weg.
De premier, Robert Bourassa, besloot om een uitspraak van het Hoog Gerechtshof naast zich neer te leggen. Het Hof had beschikt dat het gebruik van alleen Frans in strijd was met de vrijheid van meningsuiting. Bourassa wil de bestaande taalwetgeving in de provincie amenderen. Bij wijze van compromis heeft hij voorgesteld het gebruik van andere talen dan het Frans binnen winkels wel toe te laten, maar niet op de openbare weg.
Bourassa's liberale partij van zowel Frans- als Engelstaligen heeft een grote meerderheid in het parlement van Quebec. De afgetreden ministers stelden dat de voorgestelde wetgeving een inbreuk betekent op hun rechten.
Ook elders in Canada heeft de opleving van de taalkwestie in Quebec tot verhitte discussies geleid.
(*NRC-Handelsblad*, 21 december 1988)

Esten nemen omstreden taalwet aan
Het parlement van Estland heeft met grote meerderheid een zeer controversiële taalwet aangenomen. De maatregel wordt gezien als een nieuwe uitdaging van het centraal gezag in Moskou en een nieuwe uiting van het verlangen naar interne soevereiniteit.
In de drie Baltische landen (Estland, Letland en Litouwen) is in een eerder stadium de nationale taal tot officiële taal gemaakt, samen

Groepsleven, informatie

Teksten voor het volgende nummer van Esperanto-Panorama moeten op de redactie toekomen voor 15 juni 1989. De publikatie van redactionele teksten gebeurt gratis. Voor advertenties raadplege men het Esperantocentrum te Antwerpen.

AALST

Esperantogroep *La Pioniro*☆

Inlichtingen: de hr. E. D'Hondt, Wilgstraat 25A, 9440 Erembodegem, tlf. (053) 77 44 97.

Bijeenkomsten: de laatste dinsdag van de maand in de jeugdbibliotheek, Kattestraat 31 (2de verdieping).

ALKMAAR

NEA-sekcio

Inlichtingen: mevr. F. Bakker-Kroon, Meester Quantplein 2, 1862 GB Bergen, tlf. (02208) 45 82.

Bijeenkomsten: de derde maandag van de maand.

ALMELO

NEA-sekcio

Inlichtingen: mevr. A. Hinnen-Spoelstra, Rensumaborg 8, 7608 GK Almelo.

Bijeenkomsten: de derde woensdag van de maand op wisselende adressen.

AMERSFOORT

NEA-sekcio

Inlichtingen: W.P. Roelofs, Vosseveldlaan 16, 7607 NB Soest, tlf. (02155) 15473.

AMSTERDAM

NEA-sekcio

Inlichtingen: Rob Keetláer, Postbus 2310, 1000 CH Amsterdam, tlf. (020) 363 740.

Bijeenkomsten: AKKE-conversatiebijeenkomsten elke dinsdag om 20 u. in het Centraal Station, laatste deur op het eerste perron (oostzijde, 2b, deur met uithangbord ASSV) in, op de derde verdieping.

Cursussen:

AKKE organiseert een cursus voor beginners. Die startte op 11 oktober. Tevens is er een cursus voor gevorderden. Alle inlichtingen over beide cursussen bij Rob Keetlaer op het bovenstaande adres.

Ook NIVON organiseert een cursus, elke donderdag van 10.30 tot 12.00 u. Kostprijs: 1,50 gld. per les. Nadere informatie is te verkrijgen bij mevr. L.v.d. Putten, Wisseloord 807-B, 1106 MV Amsterdam ZO.; tlf. (020) 968 421 (in het Nederlands).

Amsterdamaj mezaĝaj esperantistoj (NEA-sekcio)

Inlichtingen: de heer Rob Keetlaer, Moterwal 6, 1021 PC Amsterdam, tlf. (020) 36 37 40.

ANTWERPEN

Kon. Esperantogroep *La Verda Stelo*, v.z.w. ☆

Inlichtingen over Esperanto: tlf. (03) 234 34 00 (kantooruren) of 440 30 92 ('s avonds).

Inlichtingen over de programma's: tlf. (03) 218 63 76.

Bijeenkomsten: in het Esperantocentrum, Frankrijklei 140, 1ste verdieping, elke vrijdag om 20.00 u. Het clublokaal is open vanaf 18.00 u.

Programma:

- vrijdag 5 mei: De heer Chris Declerck spreekt over zijn vertaling van *Deirdre en de Zonen van Usnach* (een werk van Adriaan Roland Holst) en vergelijkt het origineel met de vertaling.
- vrijdag 12 mei: INTERNATIONALE AVOND: de heer Jurek Jurczyński stelt de stad van de vrije vakbond voor: Gdańsk.
- vrijdag 19 mei: Eddy Van den Bosch stelt voor: „Hoe een fietsenkaravaan tussen twee congressen organiseren." Daarna leidt hij diverse spellen.
- vrijdag 26 mei: Mevr. Monique Caestecker demonstreert de Japanse kunst origami (papiervouwen) en toont enkele vensterversieringen.
- vrijdag 2 juni: De heer Fernand Roose leidt ons 200 jaar terug in de geschiedenis: 1789: De Franse Revolutie.
- vrijdag 9 juni: De heer Eddy Borsboom presenteert een van de bekendste Espe-

rantisten: „Het leven en werk van Edmond Privat".

- vrijdag 16 juni: Guido Van Damme legt van naadje tot draadje uit wat er allemaal komt kijken bij het maken van een Esperanto-tijdschrit.
- vrijdag 23 juni: Nu de definitieve versie: „Mi ĉiam pravas" (Ik heb altijd gelijk). Een komedie van Jan Bovendeerd, gebracht door „La Gajuloj", een nieuw Antwerps teatergezelschap(!).
- vrijdag 30 juni: de heer Alex Humet leest uit „Elpafu la sagon" (Schiet de pijl af), Esperanto-vertalingen van mondeling overgeleverde literatuur uit heel de wereld (vooral Azië en Afrika), samengebracht door de vorig jaar overleden wereldreiziger en antropoloog, Tibor Sekelj.

Vlaamse Esperantobond
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tlf. (03) 234 34 00 (antwoordapparaat van 18.00 u. tot 9 u. en van 12.30 u. tot 13.30 u. en op vrije dagen). Bezoek liefst na afspraak.
Cursussen: Cursus voor zelfstudie Esperanto Programita (met platen of cassette én woordenboek) te verkrijgen tegen 1 495 fr.

ARNHEM
NEA-sekcio
Inlichtingen: de hr. R.J.W. Poort, Sellersmaat 60, 6903 XM Zevenaar, tlf. (08360) 33790.

BERINGEN
Inlichtingen: de hr. Alfons Beckers, Rozenlaan 5 bus 1, 3950 Beringen, tlf. (011) 42 10 78.
Bijeenkomsten: Elke eerste vrijdag van de maand om 20 uur op bovenvermeld adres.
Cursussen: Elke woensdag van 12.30 tot 14.00 uur. Uitsluitend voor leerlingen.

BEVERWIJK

Esperanto-grupo

Bijeenkomsten: dinsdagavond eens per maand, t.h.v. mevr. N. Reinders, Zwaansmeerstraat 48, 1946 AE Beverwijk, tlf. (02510) 31079. De groep is onafhankelijk.

BRUGGE

Brugse Esperantogroep

Paco kaj Justeco ☆

Inlichtingen: De hr. F. Roose, St.-Klaradreef 59, 8000 Brugge, tlf. (050) 34 30 61.

Bijeenkomsten: hebben plaats in het „Hof van Watervliet", Oude Burg 4, 8000 Brugge, iedere tweede en vierde donderdag van 20 tot 22 u. Eén uur wordt gewijd aan het hoofdthema en één uur aan mededelingen en besprekingen allerhande.

- donderdag 11 mei: We proberen eens te *scrabble*-en in het Esperanto.

BRUSSEL

Brusselse Esperantogroep ☆ [1]

Inlichtingen: de hr. Marc Demonty, Schoolstraat 3, 1710 Dilbeek, tlf. (02) 569 31 33.

Bijeenkomsten: iedere woensdag van 18.15 tot 19.45 uur.

Cursussen: Vanaf 6 oktober aan de Vrije Universiteit van Brussel, Instituut voor Taalonderwijs, Pleinlaan 2, 1050 Brussel. Prijs 1 000 fr. Ook toegankelijk voor niet studenten.

Cursussen op drie niveaus, vanaf 29 sep., telkens van 18 tot 20 u. aan de Kortenberglaan 66.

1. Leden die in Brussel wonen en hun adres in het Nederlands opgeven en personen die in het Nederlandstalig gedeelte van België wonen, zijn automatisch lid van de Vlaamse Esperantobond. Anderen worden lid van de „Association pour l'Espéranto".

Belga Esperantista Fervojista Asocio

Inlichtingen: de hr. de Sutter, Kersbeeklaan 90, 1190 Brussel.

DEN HAAG

NEA-sekcio

Inlichtingen: Th.J. van Woerden, Erasmusplein 59, 2532 RD Den Haag, tlf. (070) 80 27 86.

Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag in het Esperantohuis, Riouwstraat 172 steeds van 14.00 tot 16.00 u.

TANEF (Naturamikoj-esperantistaj)

Inlichtingen: De hr. G. van der Horst, Hengelolaan 1158, 2544 GT Den Haag, tlf. (070) 66 65 47.

DEN HELDER

Esperanto-Klubo Den Helder

Inlichtingen: De hr. E. van den Oever, Treilerstraat 11, 1784 SW Den Helder.

Bijeenkomsten: de 1ste en 3de maandag van de maand in het clublokaal, Koningsstraat 115 (boven).

DEURNE

TANEF

Inlichtingen: De hr. E. Spitaels, tlf. (03) 658 74 20.

Bijeenkomsten: elke derde dinsdag om 20.00 uur in het „Bisschoppenhof", Spanhovestraat, Deurne.

DEVENTER

NEA-sekcio

Inlichtingen: J.S. Douma, Rembrandtkade 177, 7412 HL Deventer, tlf. (05700) 18304.

Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag.

DIEMEN

Internacia amikeco

Inlichtingen: F.L.E., Vlasdonk 1, 1112 JD Diemen, tlf. (020) 90 90 94.

EDEGEM

Inlichtingen: De hr. I. Durwael, P. Gilsonlaan 5, 2520 Edegem, tlf. (03) 440 30 92.

EINDHOVEN

Esperanto-Klubo Eindhoven

Inlichtingen: De hr. R. Bossong, Floraplein 23, 5644 JS Eindhoven, tlf. (040) 11 41 62.

Bijeenkomsten: de 3de woensdag om 20 uur in het Aktiviteitenscentrum „Henriette Roelandts", Com. Dankertstraat 2.

ENSCHEDE

NEJ-sekcio *Ege*

Inlichtingen: De Vluchtestraat 1-402, 7423 BE Enschede, tlf. (053) 33 26 40.

GENK

Esperantoclub Genk ☆

Inlichtingen: de hr. Mathieu Habex, Gildelaan 27, 3600 Genk, tlf. (011) 35 95 42.

Bijeenkomsten: NOTEER ONS NIEUWE ADRES: Cultureel Centrum (zaal 2), Dieplaan 2, 3600 GENK, tlf.: (011) 35 39 11 (toestel 520).

Programma:

- dinsdag 9 mei: 19.00 u.: cursus zonder vast programma; 20.00 u.: Dialoog: pennevrienden, door Brigitte Keunen en Drika Mandervelt; 21.00 u.: Ne krokodilu, vrij podium en woordenkwis o.l.v. Mathieu Habex.
- dinsdag 23 mei: 19.00 u.: cursus zonder vast programma; 20.00 u.: Dialoog: de zieke onderwijzeres, door Nicole Vossen en Imelda Bongaerts.
- dinsdag 13 juni: 19.00 u.: cursus zonder vast programma; 20.00 u.: dia's over Polen door Jos Vandebergh; 21.00 u.: Ne krokodilu: vrij podium en kwis o.l.v. Mathieu Habex.
- dinsdag 27 juni: 19.00 u.: cursus zonder vast programma; 20.00 u.: Josy Hermans verzorgt een boekenavond; 21.00 u.: Ne krokodilu: vrij podium en kwis o.l.v. Mathieu Habex.

GENT

Genta Esperanto-grupo *La Progreso* ☆

Inlichtingen: Katja en Arpad Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9219 Gentbrugge, tlf. (091) 30 16 77.

Bijeenkomsten: iedere maand bestuursvergadering (datum wordt onderling overeengekomen) en iedere 4de vrijdag in het Chalet „Sluizeken", Sluizekenskaai te Gent.

Cursussen:

Avondcursus volgens de rechtstreekse methode op dinsdag van 18.00 tot 20.00 u. in de Volkshogeschool, Bargiekaai 1. De nieuwe cyclus start op 13 september.

Programma:

- zaterdag 27 mei: Onze traditionele wandelzoektocht door Gent brengt ons naar de mooiste hoekjes van de stad. Vetrek: tussen 14 en 14.30 uur in het Gouvernementsgebouw, Prooststraat, nabij station Dampoort. Voor deelname aan de broodmaaltijd (130 fr.) nadien moet men vooraf inschrijven.
- vrijdag 23 juni: Willem Rasschaert vertelt over zijn reis naar China en kruidt zijn verhaal met enkele dia's.

GRONINGEN

NEA-sekcio

Inlichtingen: Esperantocentrum, Berklestraat 5, 9725 Groningen, tlf. (050) 25 98 4.

Bijeenkomsten: in het wijkgebouw Helperkerk, Waldeck Pyrmontplein 13, tlf. (050) 2 00 49.

NUFARO (Afd. Groningen van de Nederlandse Esperantojeugd)

Inlichtingen: Coranthijnestraat 9, 9715 RG Groningen, tlf. (050) 77 59 54.

HAARLEM/HEEMSTEDE

NEA-sekcio *Komprenado faras pacon*

Inlichtingen: G. Duivis, M. Vaumontlaan 168, EJ Heemstede, tlf. (023) 26 46 02.

HALLE

Esperantogroep Halle ☆

Inlichtingen: Mevr. R. Ost, Vogelpersstraat 71, 1500 Halle.

Bijeenkomsten: op nader te bepalen plaats, informatie op bovenstaand adres.

Noteer nu reeds dat op 21 sept. 1989 opnieuw een beginnerscursus start in de voormalige school van Wolvendries.

HASSELT

Esperanto Hasselt ☆

Inlichtingen: De hr. Marcel Aerts, Lazarijstraat 122, 3500 Hasselt, tlf. (011) 25 34 67.

Bijeenkomsten: in het Cultureel Centrum, Kunstlaan 5, telkens om 20.00 u.

Programma:

- maandag 8 mei: Taalstudie.
- maandag 22 mei: Aktualia; scrabble met Josy Hermans.
- maandag 5 juni: Taalstudie.
- maandag 19 juni: Aktualia; Het Congres in Brighton.

HELMOND

NEA-Sekcio

Inlichtingen: De hr. R. Ebenau, Spoorstraat 62, 5705 JH Helmond, tlf. (04920) 42402.

Bijeenkomsten: Tweemaal per maand voorlopig nog niet op vaste dagen.

HILVERSUM

FLE-sekcio

Inlichtingen: Mevr. M. Dee-Tervoren, J. Catsstraat 10, 1215 EZ Hilversum, tlf. (035) 12717.

NEA-sekcio „Dreves Uiterdijk"
Inlichtingen: Mej. Middelkoop, Jonkerweg 11, 1217 PL Hilversum, tlf. (035) 43320.

KALMTHOUT

La Erikejo ☆
Inlichtingen: Mevr. Mireille Storms, Douglaslaan 14, 2080 Kapellen, tlf. (03) 666 83 19.
Bijeenkomsten: elke derde donderdag in Rest. Cambuus, Heidestatieplein 10, 2180 Heide-Kalmthout, telkens om 20.00 u.
Programma:

- donderdag 18 mei: de hr. Rik de Roover, boeiend verteller en schrijver van enkele mooie verhalen voor de jeugd leest voor uit eigen werk.
- donderdag 15 juni: Guido van Damme vertelt over zijn reis naar Brazilië en over zijn verblijf in de Esperanto-colonie *Bona Espero.*
- donderdag 20 juli: Avondtuinfeest bij de familie Boehme, Plantinlaan 10, te Stabroek. Deelname kosten: 200 fr. en voorafgaandelijke aanmelding is noodzakelijk! Tel.: 664 40 47.

KAPELLE

Zelanda Esperanto-grupo
Inlichtingen: Sally en Dies Krombeen, Juffersweg 4 B, 4421 JB Kapelle, tlf. (01 102) 1563.
Bij afwezigheid: Rie en Kees Dentz, Karel Doormanplein 21, 4335 GC Middelburg, tlf. (01180) 14834.

KNOKKE

Esperantogroep Knokke ☆
Inlichtingen: De hr. Marmenout, Helmweg 7, 8300 Knokke-Heist 1, tlf. (05) 60 55 35.

KORTRIJK

La Konkordo ☆
Inlichtingen: De hr. J. Hanssens, Meiweg 23, 8500 Kortrijk (correspondentieadres), tlf. (056) 21 31 06 en de hr. Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tlf. (056) 20 07 96.
Cursussen: Avondcursus in de Oude Dekenij, St-Maartenskerkhof 8, Kortrijk, om 19.00 u. stipt op 10 en 17 en 26 mei.
Bibliotheek van het Esperanto-fonds: steeds gelegenheid tot bezoek na afspraak met: De hr. C. Vanbiervliet, Oudenaardsesteenweg 158, 8500 Kortrijk, tlf. (056) 22 00 11 of de hr. J. Hanssens (adres zie hoger).
Poelkapelle/Langemark: voor inwoners uit die regio wordt een Esperanto-cursus ter plaatse georganiseerd: op woensdagavond om 20 uur in de Lange Molenstraat, 2.
Van 25 tot 29 juli 1989 organiseert onze groep de IMEK-conferentie. Allen die een medisch of aanverwant beroep uitoefenen zijn van harte welkom. Voor het programma zie KALENDER van E.P. 115 (1), jan.-feb. 1989.

TILBURG

Esperanto Tilburg
Inlichtingen: De hr. H. Appelo, Montfortanenlaan 100, 5042 CX Tilburg, tlf. (013) 68 04 73.

LEEUWARDEN
NEA-sekcio
Inlichtingen: Mevr. Y. Weidema, Goutumerdijk 18, 9084 AE Goutum, tlf. (058) 88 26 10.
Bijeenkomsten: donderdag om de veertien dagen om 15 u. in het Doopsgezind Centrum, Ruiterkwartier 173, Leeuwarden.

LEUVEN
Esperanto 2000 v.z.w. ☆
Innlichtingen: Marc Vanden Bempt, Duisburgsestraat 12, 3030 Leuven, tlf. (01) 20 14 53.
Bijeenkomsten: „Vespero 2000", de tweede woensdag van de maanden september tot juni in het Cultureel Centrum, Craenendonck, naast nr. 21 (centrum Leuven, aan de Vismarkt) om 19.30 u.
Programma:
- woensdag 10 mei: VESPERO 2000, het programma wordt later meegedeeld.

Alle vergaderingen beginnen telkens om 19.30 u. De beginnerscursus duurt tot 21.30 u., de Laborvespero tot 22.00 u en de Vespero 2000 tot het gedaan is (max. 23.00 u.).

LIMBURG
Contactadressen:
Albert Claesen, Zonnebloemstraat 7, 3610 Diepenbeek, tlf. (011) 32 36 03.
Jos Vandebergh, Ambachtstraat 39, 3538 Houthalen-Helchteren, tlf.: (011) 52 29 02 (kantoor).

MECHELEN
Inlichtingen: De hr. Saels, Lange Zandstraat 52, 2580 St.-Kathelijne-Waver, tlf. (015) 31 17 90.

MIDDELBURG
Zie Kapelle.

MORTSEL
Inlichtingen: Dhr. J. Bovendeerd, Meidoornlaan 42 b2, Mortsel of Mevr. P. Tytgat-de Ketelaere, Sint-Hathebrandstraat 8, Mortsel.

NIJMEGEN
Esperanto-klubo Zamenhof
Inlichtingen: Mevr. G.H.M. Wulfers, Lindanusstraat 16, 6525 PV Nijmegen, tlf. (080) 55 15 05.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag om 20 u. op het bovenvermelde adres.

NEj-sekcio „NIMFEO"
Inlichtingen: Jacob Canisstraat 2, 6521 Nijmegen; tlf. 080-222695.
Bijeenkomsten: De eerste woensdag van de maand. Bovendien geregeld cursussen.

OOSTENDE
Esperantoclub Oostende *La konko* ☆
Inlichtingen: De hr. André D'Hulster, Paul Michielslaan 10, 8400 Oostende, tlf. (059) 80 06 95.
Cursussen: Op 6 januari ging een gecombineerde cursus voor beginners (A) en gevorderden (B) van start.

ROTTERDAM
FLE-afdeling 2
Inlichtingen: Mevr. J. Quispel, Maarland 4, 3075 JV Rotterdam, tlf. (010) 419 82 01 of 419 53 47.
Bijeenkomsten: op woensdag in de School „Open Ateliers", Sliedrechtstr. 65 om 14.00 u. (halte metro: Slinge).
Programma:
- woensdag 3 mei: Postklaar maken van *Sennaciulo*.
- woensdag 24 mei: samen zingen in Esperanto misschien met muziek.
- woensdag 7 juni: Postklaar makenvan *Sennaciulo*. In juni en juli komen we in verband met de zomer maar eenmaal in de maand bij elkaar.
- woensdag 5 juli: Postklaar maken van *Sennaciulo*.

Esperanto-grupo *Merkurio*
Inlichtingen: de hr. Rob Moerbeek, tlf. (010) 436 15 39.
Bijeenkomsten: De 1ste en 3de woensdag om 20 u. in het hoofdkantoor van de UEA, Nieuwe Binnenweg 176, 3015 BJ Rotterdam.

SAT-Rondo
Inlichtingen: Mevr. W. v.d. Blink, Flat Meyenhage 133, 3085 NC Rotterdam, tlf. (010) 480 69 64.

TIENEN
Inlichtingen: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen.

TURNHOUT

Inlichtingen: De hr. Gorik Duyck, Het Bergske 35, 2360 Oud-Turnhout, tlf. (014) 42 48 08.

UTRECHT

Samenwerkingscomité

Inlichtingen: De hr. Punt, Maniladreef 73, 3564 JB Utrecht, tlf. (030) 61 69 67.

WEERT

NEJ-sekcio *Lonicero*

Inlichtingen: Tromplaan 4, 6004 Weert, tlf. (04950) 21251.

Bijeenkomsten: Iedere tweede dinsdag.

WIJLRE

Esperantogroep *Marnolando*

Inlichtingen: Tienbundersweg 38, 6321 CR Wijlre, tlf. (04450) 1248.

Voortaan worden de clubavonden gehouden op vrijdagavond om 19.00 uur in ons eigen clubhuis, Tienbundersweg 38, 6321 CR Wijlre, de precieze data en het programma worden via ons plaatselijk informatieblad meegedeeld.

Programma:

- zaterdag 29 april: 15.00 uur: we nemen ons clubhuis plechtig in gebruik. Kom allemaal in opperbeste feeststemming want zo'n gezellige ontmoetingsplaats moet feestelijk worden ingewijd.
- vrijdag 26 mei.
- vrijdag 30 juni.

WILDERT

Cursussen: Conversatiecursus vanaf 14 sep. en nadien telkens de 1ste maandag van de maand.

Plaats: Jachthoornlaan 20, Essen-Wildert.

Inlichtingen en inschrijvingen: ter plaatse, tlf. (03) 667 57 70 of 321 23 06.

ZAANDAM

Esperantocentrum

Inlichtingen: Postbus 433, 1500 EK Zaandam, tlf. (075) 16 69 31.

ZEIST

NEA-sekcio

Inlichtingen: Mevr. C.H. Born, Gruttolaan 37, 3704 XL Zeist.

Cursussen

Voor velen is het misschien weer onwaarschijnlijk vlug zover, maar het cursusjaar is afgelopen. Maar, wij denken vooruit. Voor september zijn er wellicht al een heel aantal nieuwe of vernieuwde initiatieven gepland.

Esperanto Panorama wil actuele informatie over het groepsleven blijven verschaffen. Daarvan zijn de inlichtingen over de cursussen ongetwijfeld de belangrijkste, omdat zij een doeltreffend wervingselement zijn. Wij vragen met aandrang dat ALLEN DIE EEN CURSUS ORGANISEREN de gegevens daarover zo snel en zo volledig mogelijk (startdatum, dag, uur, niveau, plaats, prijs, ev. lesgever) liefst vóór eind juni, maar in ieder geval vóór begin augustus naar de redactie zou zenden. In september verschijnt dan weer een volledig overzicht van alle cursussen.

Onze dank en... succes voor het komende cursusjaar!

met het Russisch. In de praktijk wordt de nationale taal evenwel nog steeds gediscrimineerd. De nieuwe taalwet moet daarin verandering brengen. Alle ambtenaren, managers, winkelpersoneel worden bij wet verplicht binnen de vier jaar tweetalig te worden. Om tegemoet te komen aan de bezwaren van de Russische etnische minderheid wordt een uitzondering gemaakt voor die gebieden waar de Esten veruit in de minderheid zijn.
Toch lag de wet zeer gevoelig. In het blad van de Sovjet-regering, *Isvestija*, werd bij de Esten vergeefs aangedrongen op geduld tot in Moskou nieuwe wetten over de status van de Sovjet-republieken gestemd zijn. Een groep van de Russische minderheid in het Estse parlement heeft dan ook klacht ingediend bij de Opperste Sovjet.

Ook op lager niveau, in fabrieken met niet-estse meerderheid en door de Internationalistische Beweging, werd tegen de wet geprotesteerd en tot staking en demonstratie opgeroepen.

(*NRC-Handelsblad*, 19 januari 1989)

Ook in Letland
Volgens het radio-journaal van BRT-1 werd ook in Letland een gelijkaardige wet aangenomen. Daar kregen de Russisch-sprekenden evenwel slechts twee jaar de tijd om de taal van de streek te leren.

Moldavisch wordt officiële taal
Het Moldavisch zal in de aan Roemenië grenzende Sovjet-republiek de officiële taal worden. Dat werd besloten door een commissie van de Opperste Sovjet die zich heeft

(lees verder op p. 15)

Deze strip komt uit het tijdschrift *KIJK*, mei 1988. Daar begeleidt hij een artikel over de relatie tussen taal en cultuur. We vonden het een leuke illustratie bij de problemen die wij hier bijeenbrachten.

Gelezen en ...gekeurd

Wereldwijd één stem

In ons januarinummer meldden we: „Rob de Nijs zingt in het Esperanto." Omdat we op dat ogenblik niet over meer informatie beschikten, riepen we de lezers die er meer over wisten op, ons nadere informatie te bezorgen. Van verschillende kanten werd ons die informatie toegestuurd. Daarvoor onze dank – en uit die informatie dit berichtje:

De CD-single heet „Wereldwijd één stem", met op de B-kant de song in het Esperanto *Unu voĉ' tutmonde*. Hij werd uitgebracht door EMI, Uden (Nederland) en speelt in op het Europa van 1992. Het schijnt dat Rob er vooral onder invloed van zijn vrouw Belinda toe gekomen is deze stap te zetten. In een telefonisch interview zei hij: „Ik ben misschien te idealistisch maar ik geloof nog altijd in een wereld met vrede voor iedereen. We spreken in ons hart toch allemaal de taal van de vrede? Om deze boodschap extra te ondersteunen, heb ik het lied in de wereldtaal Esperanto gezongen. Dat blijkt achteraf een wereldprimeur te zijn. Dat is een aardige bijkomstigheid."

Naar verluidt zijn Rob en Belinda ijverig Esperanto aan het leren.

Ter illustratie, de eerste strofe:

En silento de l' vespero
novaĵoj en seri'.
La bildoj de agreso
proksimas antaŭ mi.
Mia fil' trankvile dormas,
sen penso pri malic'.
En la komenc' de l' vivo
serenas la feliĉ'.
Unu voĉ' tutmonde

Toeristische informatie

In *Monato* 1989/1 vertelt een leraar in Duitsland, die les gaf aan gastarbeiderskinderen, hoe hij met zijn klas op zoek ging naar toeristische brochuurtjes over de stad in hun eigen taal. Ze vonden er heel weinig. Ook esperantisten zullen maar uiterst zelden zulke brochures vinden. Alhoewel, ter gelegenheid van het Voorcongres in 1988 werd een toeristische brochure over de streek van Epen, Nederlands-Limburg, uitgegeven. Ook voor jongeren die deelnemen aan het IJK (Jongerencongres) van 1989 kan deze brochure nog nuttig zijn.

Nieuw is ook een toeristische brochure over de Duitse Bondsrepubliek in het Esperanto, verzorgd uitgegeven in veelkleurendruk met enkele aantrekkelijke foto's. Naast zuiver toeristische informatie, geeft ze ook inlichtingen over het maatschappelijk leven (staatkundige organisatie, beroepsspreiding, sociale zekerheid, basisinkomen, onderwijs, industrie en handel,...). De brochure kan worden aangevraagd bij *Komisiono Esperanto kaj Turismo*, C.M.J. Borremans, Niedersachsenweg 9A, D-2110 Buchholz, Duitsland.

Bij diezelfde commissie kan je trouwens ook terecht voor een ander, nuttig instrument. Want er zijn wel degelijk een heel aantal landen, streken en steden die zulke toeristische brochures hebben uitgegeven. Om deze gemakkelijker terug te kunnen vinden heeft de kommissie een katalogus opgesteld van de tot nu toe uitgegeven borchures. En zij geven één raad mee: „Wijs officiële instanties en toerisitische bureaus voortdurend op het nut van het Esperanto in de toeristische sector, zowel nationaal als internationaal. Eén voorwaarde is wel, dat brochures ook daadwerkelijk worden gevraagd en gebruikt; ze mogen niet ongebruikt op de toeristische diensten blijven liggen.

... wat kan ik ermee doen?

Op de toeristische toer
Aansluitend bij de rubriek *Gelezen en Gekeurd*, toeristische folders in het Esperanto, leken de belevenissen van mevrouw Dijkhoff-Lenze uit Nederland ons een mooie illustratie.

In 1962 was ik ter gelegenheid van het 47ste Esperanto Wereldcongres in Kopenhagen. Op een goede dag stapte ik in de bus, hoewel ik mijn weg in die grote stad helemaal niet kende. Ik probeerde de chauffeur in het Engels aan te spreken, maar dat lukte niet te best. Ons beider kennis van het Engels was erg magertjes. Maar... toen hij mij aankeek, viel zijn oog toevallig op het congreskenteken op mijn jas. Onmiddellijk ging hij in vlot Esperanto over, wees me de weg, gaf inlichtingen en we begonnen een gesprek. Onder het rijden vroeg hij honderd uit, wilde weten waar ik vandaan kwam, hoe het congres me beviel, wat ik van Kopenhagen vond... Zelf vertelde hij over de cursus die hij volgde. Kortom, het werd een gezellige busrit en we hadden een prettig contact.
Jaren later, tijdens mijn terugreis van vakantie – een week in Århus, ook in Denemarken – hield ik enkele dagen halt in Hamburg, mijn geboortestad, die ik evenwel in het geheel niet kende. Ik toog dus op zoek naar toeristische informatie over de stad – wat kan ik er allemaal doen, welke bezienswaardigheden zijn er, waar vind ik goede restaurants – en wendde mij tot het VVV-kantoor. Ik speelde of ik helemaal geen Duits verstond en mij enkel in het Esperanto verstaanbaar kon maken. Men vroeg mij even te wachten. Toen kwam er een dame opdagen die mij vlot in „onze" taal aansprak en mij alle inlichtingen gaf die ik nodig had. Ook deze keer genoten we van een leuk gesprek.
Nu thuis, maak ik mezelf als esperantist kenbaar – door mijn jasspeldje. Op de stadstram wordt ik dan af en toe door een buitenlander aangesproken en maken we een praatje. Echt opwindend vind ik, dat onverwachte en exotische in mijn eigen vertrouwde omgeving.

I.M.J. Dijkhoff-Lenze, Den Haag

> Begin je zelf pas Esperanto te gebruiken, en heb je zelf iets meegemaakt waarmee je het praktisch nut van het Esperanto in het dagelijks leven buiten de beweging kunt illustreren, schrijf er dan een stukje over en stuur het naar de redactie van EP of naar Alex Humet, Van Campenhoutstraat 4, B-2600 Berchem, tel. 03/239 21 69. Alex Humet is leraar Esperanto in het eerste jaar van de officiële Esperantocursus in het stedelijk onderwijs te Antwerpen.

(vervolg van p. 13)

bezig gehouden met „geschiedenis en problemen van de Moldavische taal". De commissie zal voorts onderzoeken of het Latijns alfabet, dat dichter staat bij de Moldavische taal, het Cyrillische moet vervangen.
Van de commissie maakten naast de parlementsvoorzitter van Moldavië ook nog andere politici van die republiek en diverse taal-deskundigen deel uit.
Volgens officiële cijfers beschouwt bijna twee derde van de bevolking zich Moldaviër, 14% Oekraïner en amper 12% Rus.

(*De Morgen*, 21-22 januari 1989)

Bestaan alle goeie dingen uit drie?
Volksvertegenwoordiger Philippe Charlier van de PSC heeft zich bijzonder gestoord aan het feit dat bij parlementaire eedafleggingen zich incidenten hebben voorgedaan omdat parlementsleden afweken van de wettelijk verplichte formules. Vooral het feit dat die eedaflegging slechts in drie talen mag gebeuren is hem een doorn in het oog. Volgens Charlier wordt daardoor de vrijheid van de Waalssprekende verkozenen beperkt. Daarom heeft hij een wetsvoorstel ingediend met als enige artikel de mogelijk-

heid om in een vierde taal, het Waals, de eed af te leggen. De formule zou dan moeten luiden: „Dji djure di ièsse fidéle au Rwé èt d'choûter Lwè d'Bâse èt l's-ôtes do peûpe Bèlje". (Voor de juiste uitspraak verwijzen wij graag naar allerlei spraakherkennende computers).

(*De Morgen*, 20 januari 1989)

Eivissa

Vele Amerikanen weten niet dat Bruges (Broedzjes) eigenlijk Brugge heet, door de jarenlange verfransingscampagne door onze ambassades in het buitenland.

Iets dergelijks is ook in Catalonië en op de Balearen gebeurd. Het imperialistische regime uit Madrid heeft decennia lang geprobeerd de Catalaanse taal en cultuur uit te roeien. Eén van de middelen daartoe was de verspaansing van plaatsnamen: Vinguda de la Libertat werd Avenida de Generalisimo Franco, Girona werd Gerona, Eivissa werd... Ibiza.

Het idyllische eiland Eivissa kwam onder het Franco-bewind in handen van grondspeculanten en werd toeristisch uitgebuit en bekend onder die verkeerde naam.

Sedert Spanje van de dictatuur werd verlost, werd ook het Catalaans in eer hersteld. Het is nu de officiële taal van Catalonië, Andorra, de Balearen, pais Valencia en de stad Alguer op Sardinië. Het wordt verder nog gesproken in de streek van Roussillon in Frankrijk, maar geraakt daar niet onder de vernietigende invloed van het Frans uit.

(*De Morgen*, 21-22 januari 1989)

Spitsvondig

Om taalproblemen uit de weg te ruimen heeft België zich geruime tijd een koploper getoond. Aardigheidjes als *verre gratis glas*, ABL (Armée Belg(e)/(isch) Leger,... zijn al te bekend. Canada begint ons stilletjes aan bij te benen en heeft met de nieuwe naam voor zijn luchtvaartmaatschappij nu ook zijn sporen verdiend.

(*MONATO* 1989/1)

Kalender

Het IJK (Internationaal Jongerencongres) loopt van 16 tot 23 juli in Kerkrade (NL) – bij FLEJA nemen de plannen om voor wie zowel aan het IJK als aan het UK deelnemen, een overbruggingsweek in Vlaanderen te organiseren, vaste vorm aan. Informatie daarover kan je inwinnen bij Eddy Van den Bosch. Vermeldenswaard is ook dat FEL een busreis organiseert naar het UK. Inlichtingen zijn te verkrijgen bij Iwona Koçieba, Generaal Drubbelstraat, 2600 Berchem (tlf. (03) 218 63 76). Er zijn opstapplaatsen voorzien in diverse steden.

Naar het Zuiden

Wie het met het Esperanto in zuidelijke richting zoekt, kan niet alleen in Grésillon terecht, waar men o.a. aan intensieve taalstages kan deelnemen. UFE (de Franse Esperantobond) houdt van 12 tot 16 mei zijn jaarlijks congres te Vichy en van 27 tot 28 mei is er in Nancy de Oostfranse Ontmoeting.

In Namen heeft van 21 tot 25 augustus het 12de Internationaal Cybernetica Congres plaats. Weliswaar wordt dit congres niet door een Esperanto-vereniging georganiseerd, maar de taal krijgt er wel een belangrijke plaats als één van de officiële werktalen bij de symposia over Cybernetica en Menswetenschappen. Het symposium over Cybernetica linguïstiek en Cybernetica-pedagogie wordt in ieder geval in het Esperanto gehouden. Eén van de animatoren is Prof. Helmar Frank (Paderborn, DBR). Nadere informatie: AIC, Palais des Expostitions, Place André Rijckmans, 5000 Namur.

Een traditionele gebeurtenis is de Gentse Wandelzoektocht, dit jaar op 27 mei, inlichtingen krijg je bij het het bestuur van de Gentse groep.

Korespondpeto

Mi estas komencanta esperantisto kaj serĉas geamikojn kiuj kolektas miniaturajn aŭtojn kaj kungluajn modelojn de aviadiloj. Se vi volas korespondi aŭ interŝanĝi, bonvolu skribi al Luboš Mikulîck, Dlouhá 2551, 470 01 Česká Lípa, Ĉeĥoslovakio.